

Svenska brukshundklubben
Voimassa 1.4.2004 lähtien

KOIRIEN PERSONALLISUUSKUVAUKSEN (MENTALBESKRIVNING HUND) JÄRJESTÄMISOHJEET

Illustrationer Nisse Boqvist

Ohjeet on työstetty SBK:n käyttäytymistietouden kouluttajien konferenssissa Rosenbergissa 7.-11.11.01. Koosteen tehneet T.Eriksson & L.Boqvist 02/02, luonneasioista vastaavien kouluttajien ja luonnetoimikunnan ehdotusten pohjalta 12/01 ja 01/02. Suomennos © Heljä Marjamäki, 2004

Yleistä

Osallistuvat koirat

tulisi ulkoiluttaa ennen kuvausta siten etteivät ne pääsisi tutustumaan avustajiin tai yleisöön.

On tärkeää ohjeistaa yleisöä seuraavasti

- siirtymiset osioiden välillä tulee tapahtua nopeasti ja viivyttelittä
- matkapuhelimet tulee olla äänettömällä kuvauksen aikana
- yleisön tulee olla liikkumatta koiran saapuessa paikalle, sekä itse kuvauksen aikana
- videokuvaajille tulee osoittaa sopiva paikka etukäteen
- lastenvaunujen kanssa liikkuville tulee kertoa etukäteen maaston vaihteluista

Kuvauspäivänä

- rata tulee olla rakennettu sopivaan maastoon (ei koulutuskentälle) ja olla valmiina hyvissä ajoin (viimeistään n.30 min) ennen ensimmäisen koiran suoritusta
- avustajien tulee tietää omat tehtävänsä ja olla vastuussa oman osionsa toimivuudesta
- luonnekuvaajalle tulee antaa mahdollisuus testinjohtajan kanssa käydä tutustumassa rataa ja sen toimivuuteen ennen ensimmäistä suoritusta
- tieto ammuttavista laukauksista tulee olla ilmoitettu paikalla

Kuvaus kesäaikana

Koiranohjaajia on muistutettava kutsukirjeessä ottaa koiralleen vettä juotavaksi mukaan.

Kuvaus talviaikana

Kuvauksia on järjestettävä myös talviaikaan, jotta on olemassa tasapuolinen mahdollisuus osallistua kuvauksiin vuodenajasta riippumatta. Jos kuvauksia järjestetään talvella, on otettava huomioon seuraavia seikkoja:

- etukäteisvalmistelut on tehtävä ennenkuin routa jäädyttää maan, eli esim. saalistuksessa tarvittavien rullien reiät on syytä tehdä maahan valmiiksi
- lumenaurauksesta on huolehdittava
- lumensyvyys korkeintaan n. 30cm
- lämpötila korkeintaan -10 astetta
- etälekissä käytettävän viitan ja saalistuksessa käytettävän ”saaliin” tulee olla väriltään sellaisia, että ne erottuvat hyvin lumessa

Toteutus

Testinjohtajan tulee:

- ohjeistaa avustajat ja katsoa, että kaikki ovat paikoillaan
- tarvittaessa etsiä lisäavustajia huolehtimaan yleisöstä
- ohjeistaa koiranohjaajaa seuraavan osion toteutuksesta vähintään 10 metriä ennen seuraavalle alueelle saapumista. Tämä tapahtuu parhaiten kun ohjaaja ja koira ovat liikkeessä esim. siirryttäessä osiolta toiselle. Poikkeuksena ensimmäinen osio, jolloin avustaja ohjeistaa koiranohjaajan.
- katsoa, että osa-alueiden välillä on vähintään kaksi minuuttia aikaa
- katsoa, että koiralla on ei-kuristava kaulapanta
- pitää mukanaan varatalutinta (1,8 metriä pitkä)
- pitää huolta siitä, että osioissa joissa on tarkoitus havainnoida koiran palautumista, on koiralla ja ohjaajalla käveltävänä n. 10 metriä pitkä suora ja tasainen polku molempiin suuntiin

Tunnistusmerkintä

Koiran tunnistusmerkintä tulee tarkistaa järjestäjien puolesta **ennen** kuvauksen aloittamista.

Jokainen osio (ärsytystilanne) sisältää kolme vaihetta:

1. Herättely

Jokainen ärsytystilanne aloitetaan samalla tavalla kaikille koirille. Jos koira ei osoittaa vähän tai ei ollenkaan kiinnostusta ei koetta tehdä erilaiseksi tai kiinnostavammaksi, jotta saataisiin koira aktiivisemmaksi.

2. Koirien käsittely

Koirien käsittely ja ärsytystilanteet tulee olla joka koiralle vahvuudeltaan ja järjestelyiltään samanlaiset.

3. Lopetus – uteliaisuus ja jäljellejäävä pelko

Osioiden päättäminen tulee suorittaa niin, ettei niistä koidu koiralle uutta ärsytystilannetta. Esimerkiksi testinjohtaja tai koiranohjaaja ei saa nykäistä esinettä tai avustaja ei saa liikkua väärällä hetkellä. Aikatekijöillä on koiralle hyvin suuri merkitys, ja siksi koiran palautumista helpottavat toimenpiteet tulee suorittaa 15 sekunnin aikavälein.

Lopetus - uteliaisuus ja jäljellejäävä pelko

1. Ohjaaja passiivinen, koira saa toimia ilman apua
2. Hieman apua ohjaajalta, joka kävelee puoliväliin kohteesta.
3. Ohjaaja seisoo kohteen vierellä.
4. Ohjaaja juttelee avustajan tai hahmon kanssa ja houkuttelee koira, jos se ei ole valmiiksi ohjaajan vieressä.
5. Ohjaaja avustaa avustajaa riisuuntumaan kaavusta.
6. Kun koira on ottanut kontaktin kohteeseen, se kytketään taluttimeen ja jälkikontrolli aloitetaan. Riippumatta siitä kuinka nopeasti koira otti kontaktin, ei koira pakoteta tutkimaan kohdetta enempää. Jos koira on osoittanut suurta pelkoa kohdetta kohtaa, sen tulee käydä kävelyllä ensin muualla ja sitten palata ohittamaan kohde muutamaan otteeseen kunnes pelko on vähentynyt.

KONTAKTINOTTO – osio 1

Tarkoitus

kuvata koiran valmiutta ottaa kontaktia ja vastata kontaktiin vieraiden ihmisten kanssa

Materiaali

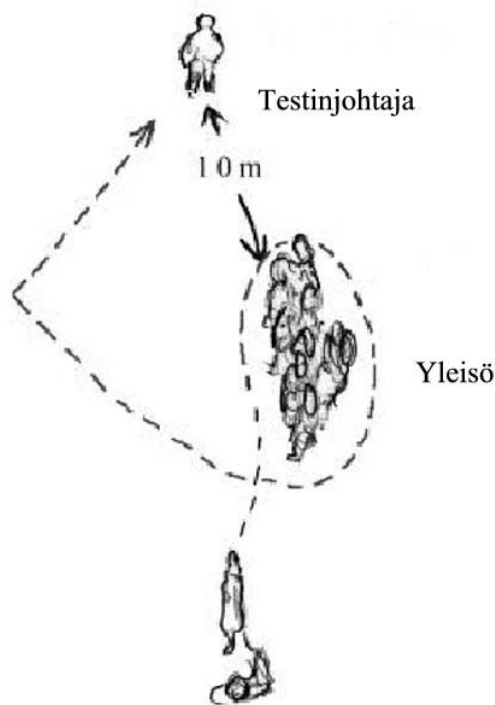
Tässä osiossa ei käytetä apuvälineitä.

Toteutus

Avustajat ja yleisö ovat osoitetuilla paikoillaan kun koira saapuu. Testinjohtaja ei saa olla koiralle ennalta tuttu, eikä ole saanut tervehtiä koira ennen testitilanteen aloitusta. Jos näin on jo tapahtunut, luonnekuvaaja suorittaa osion 1. Yksi avustajista seuraa koirakkoa testipaikalle. Sen jälkeen testinjohtaja ohjeistaa koirakkoa kohdissa 1 ja 2.

Tervehtiminen

1. Koira ja ohjaaja kävelevät paikoillaan seisovan yleisön ympäri.
2. Koira ja ohjaaja kävelevät testinjohtajan luo, joka seisoo hiljaa paikoillaan n. 10 metrin päässä yleisöstä.
3. Testinjohtaja tervehtii koirakon äänellään ja kätelemällä ohjaajan. Jos koira ottaa kontaktin testinjohtajaan, tulee hänen välittömästi vastata tervehtimiseen!
4. Testinjohtaja jatkaa tervehtimällä koira sen nimellä (jos koira ei ole vielä ottanut kontaktia). Jos koira osoittaa varovaisuutta, sitä ei saa pakottaa kontaktiin.

Yhteistyö

5. Testinjohtaja ottaa koiran taluttimesta ja siirtyy 10 metriä. Koiran tulee aktiivisesti seurata mukana! Jos koira epäröi, osio keskeytetään! Testinjohtaja kääntyy kävellessään ja pysähtyy paikoilleen. Tähän osio päättyy. Testinjohtaja voi taputtaa koira ja sen jälkeen palauttaa koiran ohjaajalle. Talutin ojennetaan ohjaajalle.

Jos koira ei halua seurata – sitä ei pakoteta. Näissä tapauksissa osio keskeytetään!

Käsittely

6. Koira seisoo paikallaan testinjohtajan ja ohjaajan keskipisteessä. Jos koira istuu käsiteltäessä, se saa tehdä sen. Testinjohtaja koskettaa koira kaksin käsin molemminpuolin aloittaen rintakehästä, jatkaen vartaloa pitkin, yli lanteiden ja alas kohti takajalkoja. Sen jälkeen testinjohtaja tarkistaa hampaat.

Jos koira ei halua itseään käsiteltävän – sitä ei pakoteta. Näissä tapauksissa osio keskeytetään!

LEIKKI 1 – osio 2

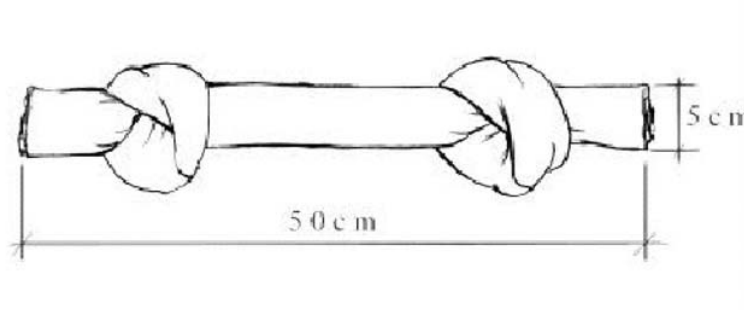
Tarkoitus

- kuvata koiran reaktioita esineillä leikittäessä
- kuvata koiran kykyä taisteluun testinjohtajan kanssa

Materiaali

Leikkiesine = vahva esine, n. 50 cm pitkä ja n. 5 cm paksu. Esineessä tulee olla 2 solmua, yksi kummassakin päässä.

Samanlainen esine tulee tarvittaessa olla käytettävissä johdattelu/varaesineenä.

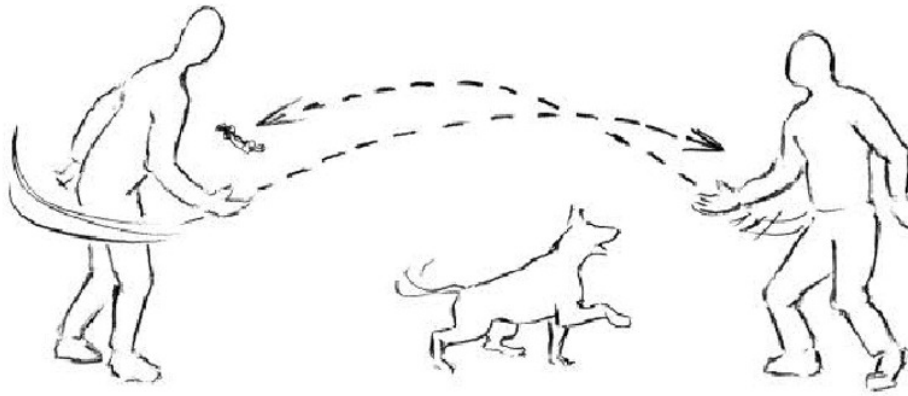
Toteutus

Koira ja ohjaaja menevät osoitetulle paikalle, n 10 metrin päähän yleisöstä. Sen jälkeen koira irroitetaan taluttimesta, se saa olla vapaana koko osion ajan. Ohjaaja ja testinjohtaja seisovat n. 4 metrin päässä toisistaan.

Leikki ja ote

1. Testinjohtaja opastaa ohjaajaa houkuttelemaan koira leikkiin vetämällä esinettä maata pitkin kaksi lyhyttä nykäisevää vetoa.
2. Ohjaaja heittää esineen testinjohtajalle, joka heittää sen takaisin ohjaajalle, joka heittää sen takaisin testinjohtajalle.
3. Sen jälkeen testinjohtaja heittää esineen nopeasti n 10 metrin päähän itsestään.
4. Jos koira tarttuu esineeseen opastetaan ohjaajaa kääntymään ja juoksemaan pari askelta koirasta poispäin samalla houkuttellen koira luokseen. Jos koira ei tule ohjaajan luo, ottaa testinjohtaja varaesineen ja antaa ohjaajan houkutella koira sen avulla, *johdattelu*.

Kohdat 1-4 suoritetaan samalla tavalla kaksi (2) kertaa.

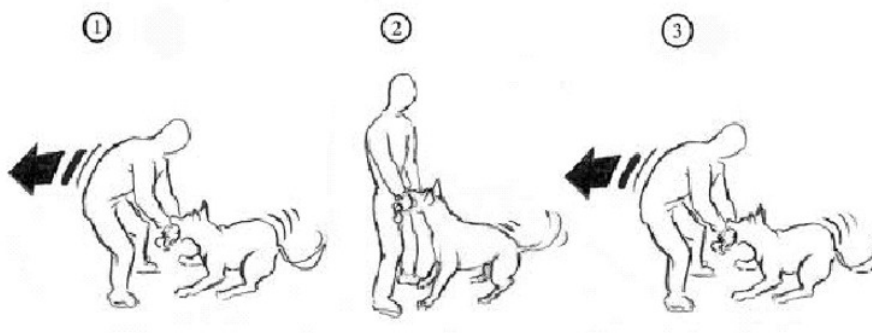

Taisteluleikki

5. Leikin jälkeen ohjaaja ottaa esineen ja luovuttaa sen testinjohtajalle.
6. Testinjohtaja tarjoaa koiralle mahdollisuuden tarttua esineeseen pitämällä esinettä molemmin käsin otteessaan ja liikuttaen sitä lyhyin nykivin liikkein maata kohden.
7. Jos koira tarttuu esineeseen tulee testinjohtajan taistella koiran kanssa.
Maksimiaika 30 sek. Testinjohtajan tulee olla kääntynyt kasvokkain koiran kanssa ja samalla vetää esinettä liikkeiden tahdissa koirasta *poispäin*. Koiran tassut tulee olla maassa koko osion ajan.

Taisteluleikin aikana tulee testinjohtajan olla passiivinen 5 sek ajan. Sen jälkeen jatketaan taisteluleikkiä.

1. Aktiivinen testinjohtaja vetää esineestä.
2. Passiivinen testinjohtaja ei vedä, n. 5 sekuntia.
3. Aktiivinen testinjohtaja vetää esineestä.
4. Testinjohtaja päästää esineen.

TAKAA-AJO JA TARTTUMINEN – osio 3

Tarkoitus

- kuvata koiran halua ajaa takaa liikkuvaa esinettä (saalista) ja tarttua siihen.

Materiaali

Esine (saalis) = vahva räsy, n. 40-50 cm pitkä ja n. 5 cm paksu tekoturkis tai –kuitu. Huomioitava on, että värin tulee olla maastosta erottuva. Jokaisessa esineessä on oltava lenkki kiinnittämisen helpottamiseksi. Esine on vaihdettava jokaisen siihen tarttuneen koiran jälkeen.

Rullat = n. 10 kpl maastosta riippuen. Rulla nro 5 on merkittävä näkyvästi.

Liina = n. 60 metriä pitkä.

Ympäristö

Osio sijoitetaan tasaiselle maalle, leveämmälle polulle tai vastaavalle, vaihtoehtoisesti se voidaan sijoittaa kohti metsänreunaa, ei kuitenkaan koulutuskentälle.

Toteutus

Rullat sijoitetaan piirroksen mukaisesti, (katso kuvaa). Viides rulla tulee olla merkitty näkyvästi. Liina vedetään siksakkia rullien ympäri. Liinaa vetävän avustajan tulee olla piilossa ohjaajalta ja koiralta eikä saa paljastua tuulen avulla. Avustajan tulee juosta mahdollisimman nopeasti itsensä ennalta merkitykselle paikalle, jotta osion toteutus toimii moitteetta. Perillä tulee avustajan pysähtyä ja vetää liinasta kahdesti – jotta saisi esineen (saaliin) liikahtamaan. Tämä tehdään 3 sekunnin välein.

Esine (saalis) tulee olla koiran näkyvässä alusta viimeiseen nykäisyyn asti.

On huomioitava, että rullien tulee olla hiljaisia, eli ne eivät saa vinkua tms.

Jos käytetään mekaanista ”vetäjää”, se ei saa myöskään aiheuttaa häiriötä, äänellä tai näkyvyydellä.

Aloituspaiikka on oltava merkitty; (katso kuvaa)

1. Lähtöviiva koirakolle
2. Aloituspiste, 10 metriä eteenpäin, jossa koirakko seisahtaa.

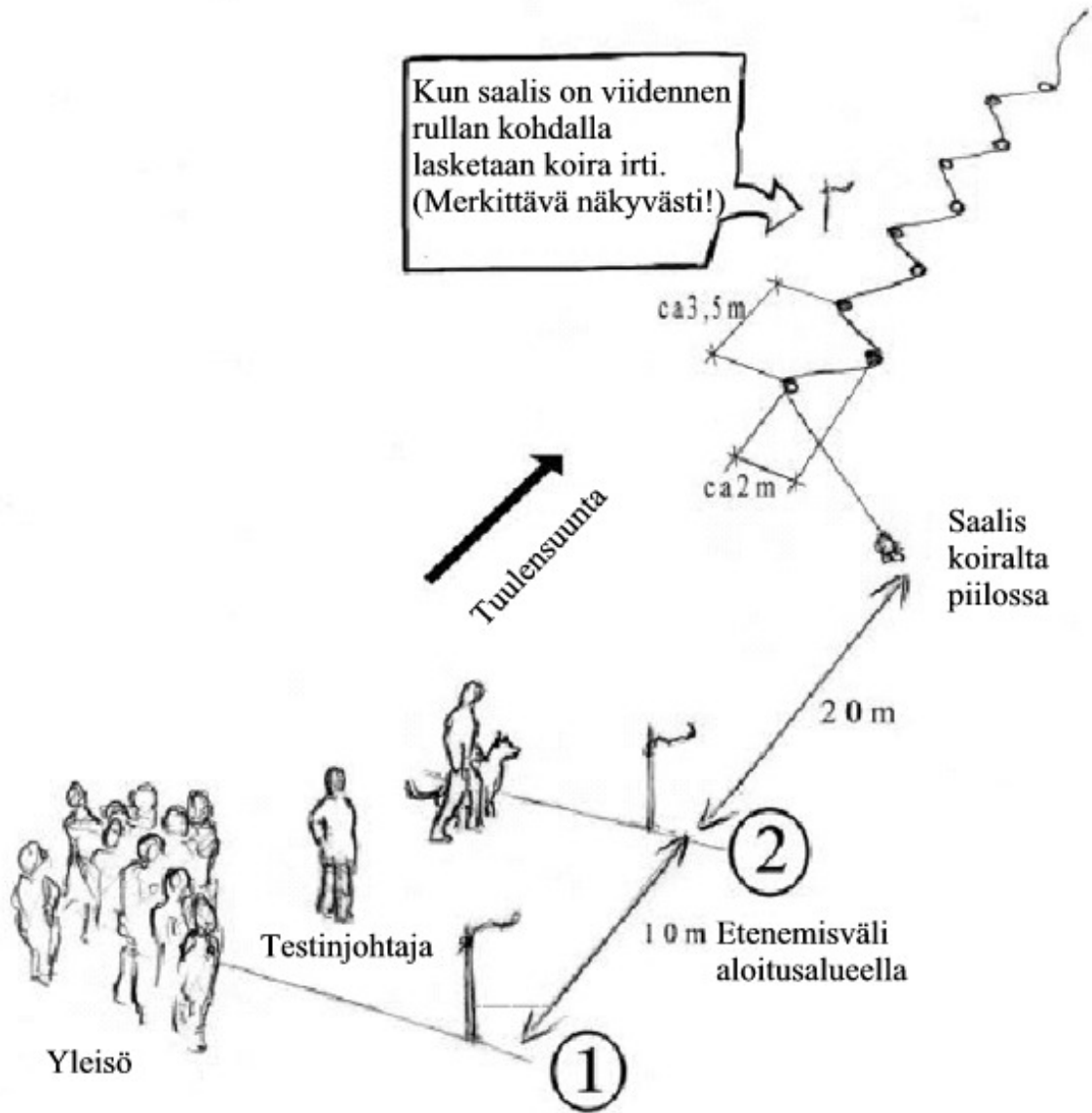
Testinjohtaja

1. Koirakko saapuu yhdessä testinjohtajan kanssa etukäteen merkitylle **lähtöviivalle**. Ohjaajaa opastetaan, jotta hän tietää missä pysähtyä.
2. Ohjaaja irrottaa taluttimen ja pitää kaulapannasta kiinni kulkiessaan 10 metrin matkan **aloituspisteeseen**. Kun koirakko on on tässä kohdassa tulee saaliin lähteä liikkeelle (1) sekunnin sisällä.!
3. Ohjaaja ottaa vielä yhden askeleen eteenpäin ja päästää koiran testinjohtajan kehoituksesta eli kun saalis ohittaa viidennen rullan.

Kohdat 1-3 toistetaan toisen kerran. Näiden kertojen välillä ohjataan koirakko sivuun siten, ettei koira näe kun viehettä asetetaan uudelleen.

Huomioitavaa:

Jos koira ei ole edennyt saaliille asti, ts kahden metrin etäisyydelle saaliista, laitetaan koira taluttimeen ja koirakko kulkee yhdessä testinjohtajan kanssa rataa pitkin viimeisen rullan kohdalle asti. Näin tehtäessä koira ei saa nähdä saalista tai koskea siihen.

AKTIVITEETTITASO – osio 4

Tarkoitus

- kuvata koiran reaktioita tilanteessa, jossa odotettu toiminta jää tapahtumatta

Materiaali

Ei mitään.

Ympäristö

Testipaikkaa valittaessa on syytä etsiä täysin luonnollinen ympäristö, jossa on keppejä, kiviä, metsänpohjaa tai muuta sellaista maastoa ja lisäksi paikan tulee olla vapaa häiriöiltä. Vaihtoehtoisia testipaikkoja täytyy olla varalla. *(kohta Huomioita)*

Toteutus

Luonnekuvaaja ja yleisö ovat paikoillaan. Ohjaaja ja koira ohittavat yleisön ja avustajat ja pysähtyvät sen jälkeen osoitetulle paikalle 10 metrin päähän muusta ryhmästä. Koiralla tulee olla täysi vapaus tehdä liikkuu taluttimen mitan verran osion suorituksen ajan. Ohjaajan tulee olla passiivinen.

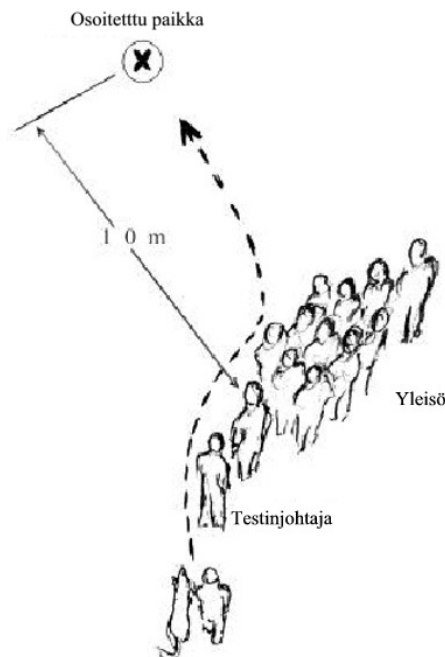
Testinjohtaja

Testinjohtaja opastaa ohjaajaa osion suorituksesta, opastaa ohjatulle paikalla jäaden kuitenkin itse yleisön viereen seisomaan. Kun koirakko on päässyt ohjatulle paikalle katsotaan osioin alkaneen ja aloitetaan ajanotto. Kun aika on kulunut umpeen, ilmoittaa testinjohtaja osion päättyneen.

Koeaika 3 minuuttia.

Huomioitavaa:

Jos koira tekee tarpeensa testipaikalle, tulee seuraavalle koiralle osoittaa uusi paikka.

ETÄ (kauko, välimatka) LEIKKI - osio 5

Tarkoitus

- kuvata koiran kykyä yhteistyöhön vieraan henkilön kanssa pienen välimatkan päässä ohjaajasta

Materiaali

Polvipituinen hupullinen viitta = (katso kuvaa). Väri tulee poiketa ympäristöstä, mutta vältettävä oranssia tai keltaista väriä.

Leikkiesine = samanlainen kuin muissakin leikeissä.

Mahdollinen aloitustalutin = nahkahiha ilman solmuja tai lukkoja, tai vaihtoehtoisesti ohut naru.

Ympäristö

koeosuus suoritetaan lyhytkasvustoisessa maastossa alueella, joka on vähintään 50 metriä syvä ja 15 metriä leveä. Piiloja on kaksi. Jälkimmäisen piilon on oltava riittävän läpinäkyvä, että luonnekuvaaja voi tarkkailla mitä tapahtuu kun koira tulee piilolle.

Suoritus

Testinjohtaja

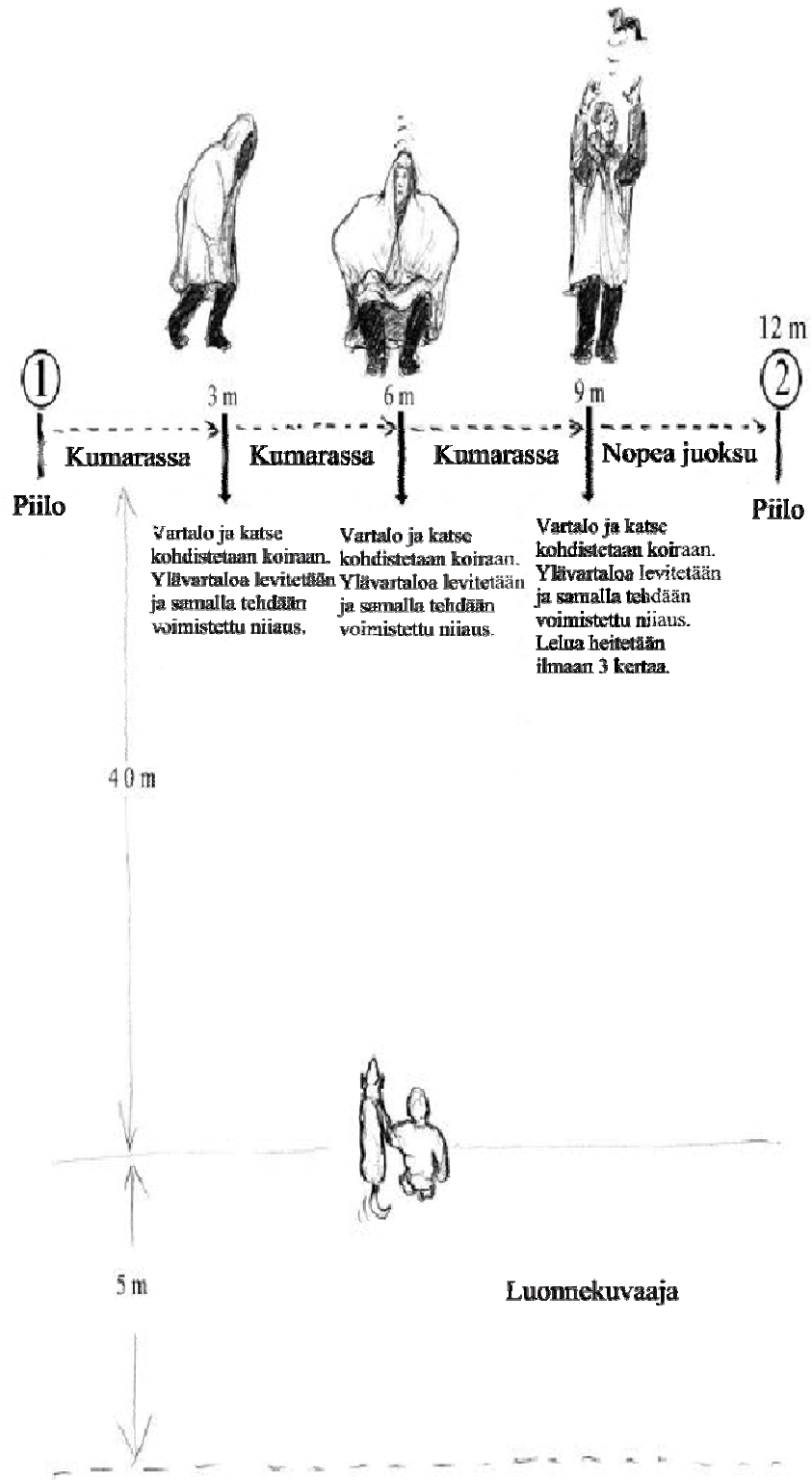
1. Testinjohtaja informoi koiranohjaajan ja tarkistaa koiran varustuksen. (eli mahdollisen aloitustaluttimen = nahkahiha ilman solmuja tai lukkoja, tai vaihtoehtoisesti ohut naru.)
2. Vie koirakon n. 40 metrin päähän avustajasta ja aloittaa sen jälkeen suorituksen.
3. Ohjaajaa kehoitetaan lähettämään koira kun avustaja on päässyt jälkimmäisen piilon taakse.
4. Jos koira ei ole oma-aloitteisesti ottanut kontaktia avustajaan kun ensimmäinen leikkiosion päätyttyä, koirakko menee yhdessä avustajan luo. Testinjohtaja voi seurata ja tukea tarvittaessa.

Avustaja

Avustaja on ensimmäisen piilon takana ja aloittaa toiminnan testinjohtajan kehoituksesta neljällä lyhyellä kopautuksella. (kopauttamalla puunrunkoon). Huomio! Koiralle, joka tulee viime hetkellä perille, tulee tarjota mahdollisuutta lyhyempään leikkiin.

1. Avustaja liikkuu kumarassa n. 3 metriä sivuttain koiraan nähden.
2. Sen jälkeen avustaja kääntyy koirakkoa kohti – kohdistuen itsensä koiraan – leventää ylävartalonsa ja tekee samanaikaisesti voimistetun niauksen.
3. Jatkaa 3 metriä ja toistaa toiminnon.
4. Jatkaa vielä 3 metriä ja toistaa toiminnon.
5. Avustaja poistaa hupun, heittää leikkiesinettä ilmaan kolme kertaa. Juoksee nopeasti jälkimmäisen piilon taakse. Riisuutuu nopeasti ja asettuu viitan ja leikkiesineen päälle.

JOS KOIRA SAAPUU AVUSTAJALLE	KOIRA EI SAAVU AVUSTAJALLE
Pidetään koiraan neutraali kontakti.	Istutaan hiljaa 10 sekuntia.
Tullaan piilosta rauhallisesti. Pidetään rintamasuunta ”linjassa” toiseen piiloon .	Puhutaan kovaa ja selvästi 10 sekunnin ajan.
Koiralle tarjotaan leikkiesinettä. Pidetään mielessä, että luonnekuvaajan on nähtävä puruote.	Jos koira tulee avustajan luo, toimitaan vasemman puoleisen palstan mukaan.
Koiran kanssa leikitään 10 sekunnin ajan. Pidetään rintamasuunta ”linjassa”.	Tullaan suoraan ulos piilosta ja leikitään linjalla 10 sekunnin ajan.
Päätetään ote leikkiesineestä 10 sekunnin leikin jälkeen, jos koira pitää sitä otteessaan.	Jos koira tulee avustajan luo ja aloittaa leikin, toimitaan vasemman puoleisen palstan mukaan.
Leikitään aktiivisesti 10 sekunnin ajan. Jos avustajalla on leikkiesine sitä tarjotaan koiralle (saaliin omaisesti). Jos koira tarjoaa avustajalle leikkiesinettä, otetaan siitä kiinni. Jos koira palaa avustajan luo ilman leikkiesinettä, leikitään kehonliikkeiden ja äänen avulla (laumavietillä). Älä ota leikkiesinettä maasta, vaikka siihen olisi mahdollisuus.	Jos koira ei tule avustajan luo ensimmäisen leikkiosion aikana on tämä osio päättynyt. Koira ja ohjaaja menevät avustajan luo mahdollisesti testinjohtajan tukemana.
Leikkiesine lasketaan kädestä jos se on koiran otteessa. Seistään passiivisena 10 sekunnin ajan. Ei katsota koira.	
Leikitään aktiivisesti 10 sekunnin ajan edellä olevien ohjeiden mukaisesti.	
Osio on päättynyt.	

Katsojat

YLLÄTYS – osio 6

Tarkoitus

- kartoittaa koiran valmiutta toimia yllättävässä tilanteessa, silloin kun koira ei osallistu johonkin toiseen tehtävään.

Materiaali

Haalarit, ilman pehmusteita (miesten koko 50-52), ilman päätä, maastosta poikkeava väriyys. Haalarin yläosan sisällä on oltava puinen risti, joka vakauttaa yläosan ja kädet. Lahkeet tulee kiinnittää syväälle maan sisään, jottei jää ”ilmarakoa”. Yksi mahdollisuus on ommella hakaset haalarin lahkeisiin, jotka sitten voi kiinnittää silmukoihin maan sisään. Haalarin kiinnityksen vahvistamiseksi tulee lahkeisiin ommella saumat.

Puuristin yläosaan kiinnitetään kaksi koukkuja, joihin vetoliina kiinnitetään.

Huomio – haalarin eteen ei saa rakentaa minkäänlaista näköestettä!

Ympäristö

Paikka tulee valita siten, että luonnekuvaaja pääsee näkemään koiran koko osion suorituksen ajan, ja että koiralla on riittävästi tilaa paeta ilman vahingoittumisen riskiä. Koiran ja ohjaajan tulee pystyä liikkumaan vaikeuksitta. Haalaria ei saa vetää puunkantoja tms eteen. Palautumista tarkkailtaessa on tärkeää, että koirakon kulkema reitti on tasainen ja vapaa sekä, että aloitus- ja lopetuskohdat on merkitty 10 metriä ennen ja jälkeen.

Toteutus

Testinjohtaja

Ohjaaja ja koira kulkevat lyhyehkössä taluttimessa (jonka tarkoitus on vain estää koira kääntymästä poikittain). Ohjaaja opastetaan pysähtymään ja päästämään talutin kädestään kun haalarit nousevat ylös ja seisomaan sekä katsomaan suoraan haalaria kohti. Ohjaajan on oltava täysin passiivinen ja seurattava testinjohtajain ohjeita.

Jos koira pysähtyy ja haistelee maata tai kulkee ohjaajan takana ennenkuin haalaria on vedetty ylös, kutsutaan koirakko takaisin aloituspaikalla ja he saavat aloittaa kävelynsä uudelleen. Jos koiralla on suuria vaikeuksia palautua, vie ohjaaja koiran sivummalle haalarin laskemisen ajaksi ja koiralle annetaan uusi tilaisuus saapua paikalle palautumaan. Huomoitavaa, että jälkikontrollin aikana haalarin on oltava vedettynä ylös.

Avustaja

Kolme metriä koiran edestä vedetään haalarit ripeästi ylös ja niiden täytyy jäädä ehdottoman hiljaa paikalleen. Uusiutuvat haalarin liikahtukset aiheuttavat ylimääräisiä ärsytyksiä. Tehkää maahan merkki, missä koiran on oltava, kun haalari vedetään ylös (3 metriä).

Palautuminen/uteliaisuus

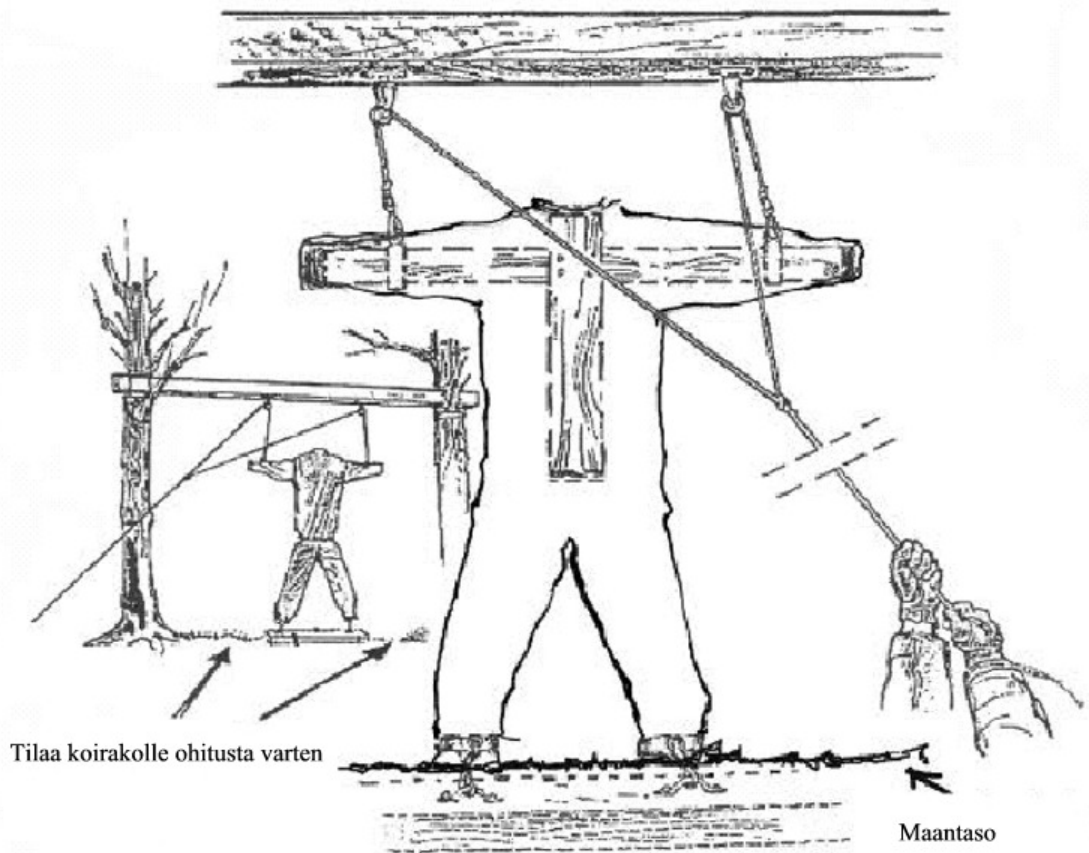
15 sekuntia kohtien 1-5 välillä

1. Ohjaaja passiivinen
2. Ohjaaja kävelee puoleenväliin
3. Ohjaaja kävelee haalarin eteen
4. Ohjaaja alkaa puhumaan haalarille, istuu kyykkyyyn haalarin viereen ja houkuttelee koiraa.
5. Ohjaaja vie koiran pois paikalta ja haalari lasketaan alas. Tämän jälkeen tuodaan koira uudestaan palautumaan.

Jäljellejäävä pelko/kiinnostus

Tarkkailtaessa jäljellejäävää pelkoa ja kiinnostusta koirakko lähtee liikkeelle n. 10 metriä ennen yhä ylhäälle vedettyä haalaria. Talutin tulee olla pitkänä, jotta koira saa väistää halutessaan.

Koirakko ohittaa haalarin ja jatkaa 10 metriä sen taakse. Siellä koirakko kääntyy ja palaa toiselta puolen haalaria takaisin lähtöpaikalle. Koira tulisi pitää ohjaajan ja haalarin välissä. Tämä menettely toistetaan vielä kerran.

ÄÄNIHERKKYYS – osio 7

Tarkoitus

- kuvata koiran reaktioita yllättävän äänen yhteydessä

Materiaali

”Räminälaite” koostuu metalliketjusta, joka on 1-1,5 metriä pitkä sekä kahdesta (2) kattilankannesta joita vedetään kolme metriä pitkää aaltopeltiä pitkin. Pelti ei saa maata maassa, vaan korotetulla alustalla (0,2-0,4 metriä) jotta ääni ei vaimentuisi. (katso kuvaa).

Räminälaite tulee järjestää siten, että koira ja ohjaaja ohittavat sen oikealta puolelta noin 1- 1,5 metrin etäisyydeltä.

Ympäristö

Paikka tulee valita siten, että luonnekuvaaja pääsee näkemään koiran koko osion suorituksen ajan. Koiralla tulee olla mahdollisuus vahingoittumatta joko paeta tai hypätä syrjään. Koira ei myöskään saa etukäteen nähdä poikkeavia järjestelyitä ja siksi räminälaitetta ei saa sijoittaa täysin aukealle. Palautumista tarkkailtaessa on tärkeää, että koirakon kulkema reitti on tasainen ja vapaa sekä, että aloitus- ja lopetuskohdat on merkitty 10 metriä ennen ja jälkeen.

Toteutus

Testinjohtaja

Ohjaaja kulkee koira vasemmalla puolella lyhennetyssä taluttimessa samansuuntaisesti äänilähteen kanssa (joka estää koira kääntymästä poikittain). Äänen tulee tulla täysin odottamatta ja yllättäen. Ohjaajan tulee päästää talutin ja pysähtyä ja kääntyä äänen suuntaan kun ääni alkaa. Koira saa toimia vapaana ja etsiä äänen aiheuttajaa. Ohjaajan tulee toimia testinjohtajan ohjeiden mukaisesti.

Jos koira pysähtyy ja nuuskii tai kulkee ohjaajan takana, ennenkuin räminä on vedetty, kutsutaan koirakko takaisin ja he saavat aloittaa uudelleen.

Avustaja

Osio aloitetaan kun koirakko on tismalleen räminälaitteen keskikohdan kohdalla. Äänen tulee kestää 3 sekunnin ajan.

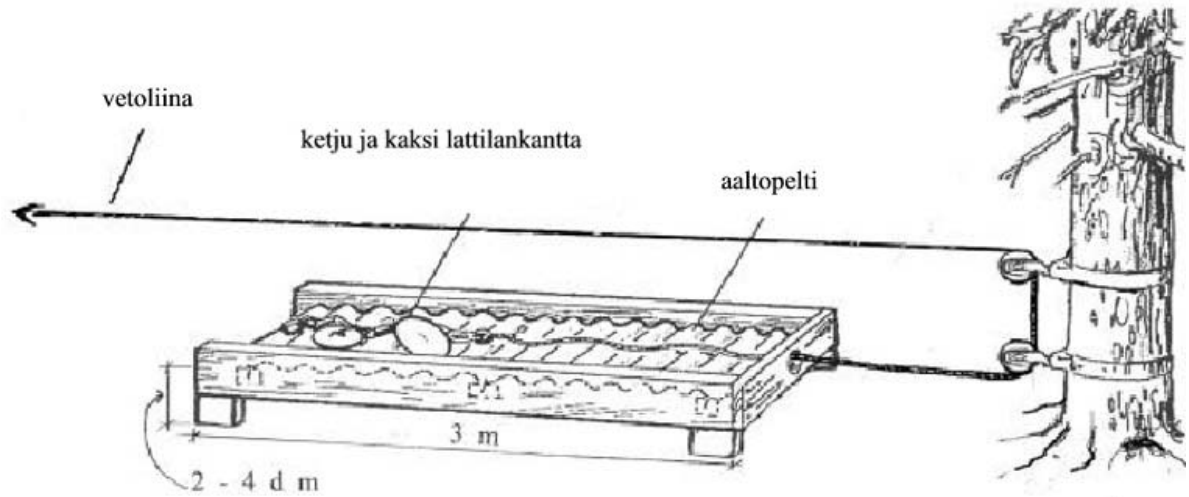
Palautuminen/uteliaisuus

15 sekuntia kohtien 1-5 välillä

1. Ohjaaja passiivinen
2. Ohjaaja kävelee puoleenväliin
3. Ohjaaja kävelee räminälaitteen eteen
4. Ohjaaja alkaa puhumaan, istuu kyykkyyyn räminälaitteen viereen ja houkuttelee koira.
5. Koira ei tule äänilähteen luo.

Jäljellejäävä pelko/kiinnostus

Tarkkailtaessa jäljellejäävää pelkoa ja kiinnostusta koirakko lähtee liikkeelle n. 10 metriä ennen räminälaitetta. Talutin tulee olla pitkänä, jotta koira saa väistää halutessaan. Koira tulisi pitää ohjaajan ja laitteen välissä. Koirakko ohittaa räminälaitteen ja jatkaa 10 metriä sen taakse. Siellä koirakko kääntyy palataksaan lähtöpaikalle testinjohtajan kehoituksesta. Tämä menettely toistetaan vielä kerran.

AAVEET – osio 8

Tarkoitus

- kuvata koiran reaktioita uhkaavien liikkuvien kohteiden edessä, jotka hitaasti lähestyvät

Materiaali

Kaapu tulee olla valkoista kangasta, jonka on oltava vastakohtana taustalle (katso ympäristö). Kaapu ommellaan kolmesta osasta; hame, yläosa ja huppu.

Hame

Hameen on oltava sen mittainen, että sitä voivat pitää sekä lyhyet että pidemmät avustajat. Hameen alareunan on oltava kenkien yläpuolella. Vyötärö ommellaan joustavasta resorista, joka pitää hameen päällä sekä sen voi myös rullata tarvittavalle korkeudelle. Helmakäänteeseen ommellaan painot, jotka estävät helmojen lepatusta ettei koiralle aiheudu ylimääräistä ärsytystä. Hameen ympärysmitta ei saa alareunassa olla yli 160 cm.

Yläosa

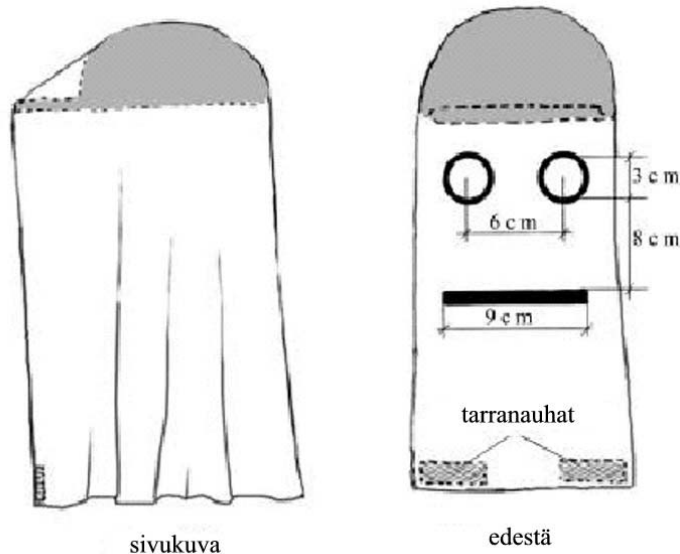
Pituus 50-70cm, kauluksessa resori. 15cm päässä yläreunasta tulee olla kaksi 20cm mittaista tarranauhaa kiinnitettynä pystysuoraan siten, että niiden välinen etäisyys on 25cm.

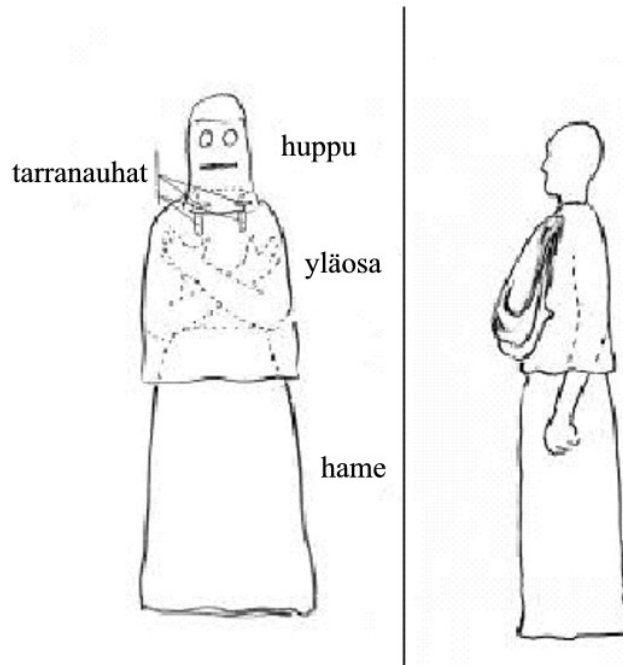
Huppu

Huppu kiinnitetään lippalakkiin, jossa on suora muovinen lippa, syvyydeltään 3cm nenänmittaa pidempi. Hupun etuosan alaosaan ommellaan kaksi, 5cm mittaista tarranauhaa horisontaalisesti. Nämä tulee voida kiinnittää kaavun yläosaan.

Leikataan kaksi reikää, joiden läpimitta on 3cm, siten, että niiden välinen etäisyys on 6cm yhden reiän keskeltä toisen keskelle. Pyöreät silmät maalataan 0,5cm paksulla renkaalla. Näiden tulee olla suoraan silmien kohdalla.

Suu on 9cm pitkä ja 1cm paksu viiva piirettynä 8cm silmien alareunasta alaspäin.

Ympäristö

Osio tulee suorittaa niin avoimessa ja tasaisessa ympäristössä, että koira todella näkee aaveet (vastakohtana taustaa vasten). Talvella lumi täytyy aurata. Olkaa tarkkana tuulensuunnan kanssa, jottei koira pääse ottamaan kontaktia ennen osion alkua tai sen aikana. Vaihtoehtoisia paikkoja pitää varata. Osiota ei saa suorittaa koulutuskentällä tms.

Toteutus

Testinjohtaja

opastaa ohjaajan paikalle ja neuvoo pitämään taluttimesta kiinni paitsi siinä tapauksessa, että koira haluaa paeta paikalta (pako/etäisyydenvaihtelut). Avustajat aloittavat testinjohtajan mahdollisimman pienestä merkistä. Ohjaus- ja kääntymisliikkeet lopussa ohjataan pienin elein. Aaveiden siirtymiset tapahtuvat 3 metrin välein. Koira, ohjaaja, luonnekuvaaja ja yleisö sijoittuvat oheisen kuvan mukaisesti. Tämä koskee myös testinjohtajaa.

Avustajat

Heidän tulee olla hyvissä ajoin paikalla ennen osion aloitusta. Avustajat merkitsevät pysähdyspaikat yhteistyössä testinjohtajan kanssa. Avustajien tulee seistä toisiaan katsoen aloitushetken koittaessa, jotta he voivat varmistaa samanaikaisen aloituksen testinjohtajan merkistä. Aloitus tapahtuu 3-5 sekunnin viiveellä. Avustajat ovat näkyvillä ja testinjohtaja päättää kumpi aloittaa etenemisen. Avustajien liikkeiden tulee olla varmoja ja kaavamaisia ilman hätäisiä liikkeitä. Pysähdys tapahtuu ennalta merkityssä kohdassa (noin 3 metrin välein), liikkeellelähtö testinjohtajan merkistä. Avustajat kääntyvät selin testinjohtajan merkistä. Avustajat laskevat kätensä kääntyessään, antaen näin koiralle mahdollisuuden ottaa kontaktia.

Uteliaisuus/palautuminen

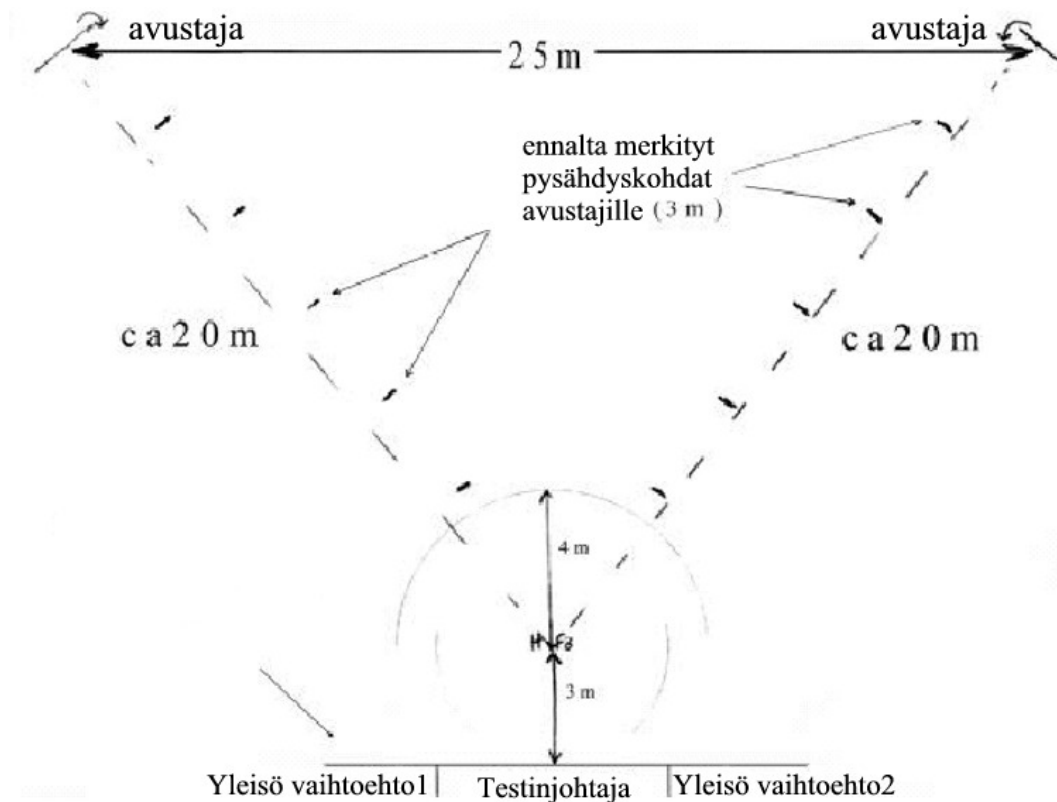
Uteliaisuuden ja palautumisen hetkellä avustajat seisovat täysin hiljaa. Ohjaaja toimii testinjohtajan ohjeiden mukaisesti;

Uteliaisuus ja kontaktinotto

1. Ohjaaja päästää taluttimen kädestään tai irrottaa taluttimen mikäli koira seisoo läheisyydessä rauhallisena. Koira valitsee yleensä itse kumpaa aavetta hän haluaa ensin tutkia.
2. Ohjaaja kävelee puoleenväliin (2 metriä) koiran valitsemaa aavetta. Jos koira ei ole osoittanut kiinnostusta tai valinnut kumpaakaan aavetta, kävelee ohjaaja kaksi metriä suoraan eteenpäin aaveiden keskikohtaa kohten.
3. Ohjaaja kävelee aaveen eteen ja pysähtyy ”halausetäisyydelle” kasvokkain.
4. Ohjaaja ja aave keskustelevat keskenään. Ohjaaja voi houkuttaa koira.
5. Ohjaaja vetää aaveen hupun eteenpäin ja jättää sen roikkumaan rinnalle (katso kuvaa) jatkaen samalla keskustelua. Avustaja on yhä passiivinen koira kohtaan. Jos koira tervehtii, avustaja tervehtii välittömästi takaisin.
6. Avustaja tarjoaa koiralle kontaktia 15 sekunnin kuluttua seisten.

Kun koira on tervehtinyt ensimmäisen aaveen, suoritetaan palautuminen toisen aaveen suhteen seuraten kohtia 4, 5 ja 6. Jos avustaja ei saa otettua koira kontaktia, riisutaan aaveet kokonaan ja ohjaaja, koira sekä avustajat lähtevät lyhyelle kävelyllä.

Huomioikaa, että avustajien tulee aina pysyä seisoma-asennossa!

LEIKKI 2 – osio 9

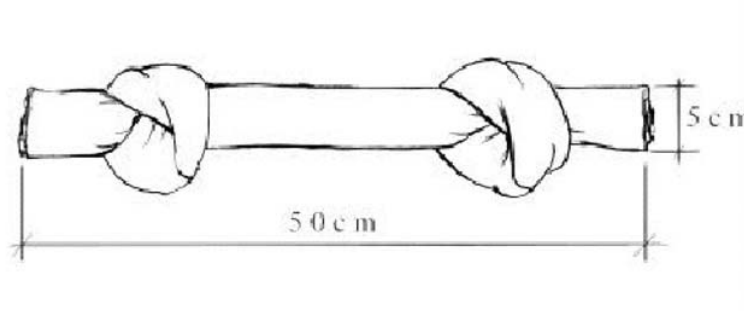
Tarkoitus

- tarkkailla esineellä leikin yhteydessä, josko koiran reaktiot ovat muuttuneet ensimmäisen leikin jälkeen (osio 2).

Materiaali

Leikkiesine = vahva esine, n. 50 cm pitkä ja n. 5 cm paksu. Esineessä tulee olla 2 solmua, yksi kummassakin päässä.

Samanlainen esine tulee tarvittaessa olla käytettävissä johdattelu/varaesineenä.

Toteutus

Koira ja ohjaaja menevät opastetulle paikalle, n. 10 metrin päähän yleisöstä. Sen jälkeen irrotetaan talutin, ja koira saa olla vapaana koko osion ajan. Ohjaaja ja testinjohtaja seisovat n. 4 metrin päässä toisistaan.

Leikki ja ote

1. Testinjohtaja opastaa ohjaajaa houkuttelemaan koira leikkiin vetämällä esinettä maata pitkin kaksi lyhyttä nykäisevää vetoa.
2. Ohjaaja heittää esineen testinjohtajalle, joka heittää sen takaisin ohjaajalle, joka heittää sen takaisin testinjohtajalle.
3. Sen jälkeen testinjohtaja heittää esineen nopeasti n. 10 metrin päähän itsestään.
4. Jos koira tarttuu esineeseen opastetaan ohjaajaa kääntymään ja juoksemaan pari askelta koirasta poispäin samalla houkutelleen koira luokseen.
5. Jos koira ei palaa leikkiesineen kanssa, ottaa testinjohtaja varaesineen ja antaa ohjaajan houkutella koira tämän avulla, *johdattelu*.
6. Ohjaaja aloittaa taisteluleikin / leikin koiran kanssa ennen seuraavaa osiota.

AMPUMINEN – osio 10

Tarkoitus

- kuvata koiran reaktioita laukausten yhteydessä. Koiran testataan sekä aktiivisena (leikki) sekä passiivisena. Ohjaaja leikkii koiran kanssa.

Materiaali

Starttipistooli 9 mm ja kuulosuojaimet, leikkiesine tai vaihtoehtoinen esine.

Ympäristö

Tapahtuu ”Leikki 2, osio 9” lopuksi. Vältettävä kaikua, joka voi lähteä lähellä olevista rakennuksista tms. Tuulensuunta otettava huomioon.

Toteutus

Aktiviteetti

Ohjaaja aktivoi vapaana olevan koiran leikkiesineellä tai ohjaajan valitsemalla esineellä. Jos tämä ei onnistu, voi koiran aktivoida jollain muulla tavoin, esim. ohjaaja ja koira juoksevat kehää. Aktiviteetti alkaa n. 10 sekuntia ennen ensimmäistä laukausta. 10 sekunnin kuluttua ammutaan toinen laukaus. Tämän jälkeen koira käytös arvioidaan myös passiivisuuden aikana.

Passiivisuus

Ohjaaja seisoo koiran kanssa pitkässä taluttimessa ilman, että koira käsketään paikoilleen. Kaksi laukausta 10 sekunnin välein ammutaan.

Päätttäminen

Osion päätteeksi koira aktivoidaan vielä leikkimään, ilman laukauksia.

Huomioitavaa

Mikäli koiraa ei saada innostumaan minkäänlaisesta aktiviteetista, ammutaan kaikki neljä (4) laukausta passiivisuuden aikana.

Testinjohtaja

sijoittuu ohjaajan ja ampujan näkyville. Testinjohtaja ilmoittaa merkillä avustajalle laukauksista ja lopetuksesta. Koiran on leikittävä n. 10 sekunnin ajan ennen ensimmäistä laukausta. Noin 10 sekuntia on oltava seuraavien laukausten välillä. Laukausten määrä on kaksi (2) aktiviteetin (leikin) aikana ja kaksi (2) passiiviteetin aikana.

Kahden ensimmäisen aktiviteetin aikana ammutun laukauksen jälkeen, ohjeistaa testinjohtaja ohjaajaa kytkemään koira taluttimeen, ottamaan leikkiesine ja laittamaan se takin sisälle. Esine on oltava koiralta täysin näkymättömissä. Tämän jälkeen ohjaaja kävelee puoliväliin testinjohtajaa kohti ja takaisin seisomaan rauhallisena paikoillaan.

Avustaja (ampuja)

Ampuja on koiralta ja ohjaajalta piilossa n. 20 metrin päässä. Tuuli ei saa häiritä koiraa. Laukaukset ja lopetukset tulevat testinjohtajan merkkien kanssa samanaikaisesti.

